

1 **ME-107, forside**

Ja

Nei

Riktig. 0 av 0 poeng.

2 **ME-107, del 1: Kortsvarsoppgaver**

Skriv ditt svar her...**2) Enheter, verdier og variabler**

Enheter, verdier og variabler er kategorier som skiller mellom faktorene som spiller inn i et studie. Enheter er det vi ønsker å fortelle noe om, altså personer, grupper, samfunn, land eller lignende. Variabler er det ved enhetene som vi prøver å finne ut av - dette kan være kjønn, alder, inntekt, utdanning osv., mens verdier er ulike alternativer ved variablene. Dersom variabelen er kjønn, vil verdiene være *mann eller kvinne*. Dersom variabelen er utanning, vil verdiene kunne være for eksempel *ingen utdanning, grunnskole, videregående skole, og høyere utdanning*.

Videre skiller vi mellom avhengig og uavhengig variabel. Den uavhengige variabelen forteller noe om den avhengige. I et studium hvor man ønsker å finne ut om sosial status har en innvirkning på røykevaner vil altså sosial status være uavhengig og røykevanene avhengig - da det er sosial status som spiller inn på røykevanene.

I sin helhet vil det altså kunne se slik ut: Vi ønsker å finne ut om det er forskjeller mellom røykevanene (avhengig variabel) til personer (enheter) med ulik sosial status (uavhengig variabel). Verdiene på den avhengige variabelen vil kunne være *røyker fast, røyker ikke, røyker noe*, og verdiene på den uavhengige variabelen vil kunne være eksempelvis *lav - middels eller høy sosial status*.

3) Deltakende observasjon

Dersom en forsker gjør deltakende observasjon vil det si at vedkommende er delaktig i det miljøet han/hun ønsker å forske på. Hvordan en forsker kan delta vil være avhengig av hvor vedkommende skal gjøre forskningsarbeid - det går foreksempel an å være lærling/medarbeider i en bedrift, bo og delta i lokale praksiser og gjøremål i en kultur/landsby eller fungere som en samtalepartner i for eksempel en helseinstitusjoner eller et fengsel. Ved å delta bidrar det til at forskeren kan få en forståelse for de praksiser som gjerne tas for gitt for de som utfører dem: som noe selvfølgelig. Som en uteforstående som settes inn i et miljø vil vedkommende kunne se disse praksiser i lys av sin helhet samt som enkeltstykker; som en heuristisk sirkel der helheten er avhengig av det enkelte bilde og det enkelte bilde er avhengig av en større helhet for å forstås.

Vi skiller mellom skjult og åpen observasjon. Under åpen observasjon vet de som forskes på at de blir forsket på, og man vil derfor kunne stille spørsmål om dette kan ha en påvirkning på relasjonen mellom personer som inngår i studiet og forskeren. En kan for eksempel se for seg at åpen, deltakende observasjon i en bedrift kan påvirke arbeidet, humøret og motet til arbeiderne der fordi de vet at de blir studert. Under skjult observasjon, derimot, vet ikke forskningsobjektene at de forskes på - og relasjonen til forskeren vil derfor ikke bli påvirket. Det anses likvel som uetisk med skjult observasjon, da dette ikke gir forskningsobjektene mulighet til å gi samtykke til studiet. Spørsmålet man da kan stille er om etikken er viktigere enn kunnskapsbehovet.

4) Representativitet

Når man prater om representativitet i forskningsarbeid omhandler det at prosjekt kan være representativt for en større gruppe enn for de som inngår i prosjektet. Dette er spesielt viktig i kvantitativ metode, fordi et mål innen kvantitativ metode er å kunne generalisere utover de studieobjektene som deltar i undersøkelsen. Det er derfor spesielt viktig med et sannsynlighetsutvalg, som kan innebære ulike faktorer i kvantitativ og kvalitativ forskning.

I kvantitativ metode, hvor man har som hensyn å kunne generalisere et studie, vil dette kreve et helt tilfeldig utvalg av mennesker (enheter), i tillegg til at det krever mange enheter. Dette er et godt sannsynlighetsutvalg i kvantitativt perspektiv. Dersom man har få enheter, og 70% tilhører en spesifikk gruppe (eksempelvis jenter under 20 år), vil dette kunne medføre en skjevhet i spørreundersøkelsen, og den vil derfor ikke være representativ for en større del av en befolkning. For eksempel har nok jenter under 20 år et annerledes forhold til kosthold enn menn på over 60 år, og å generalisere ut i fra spisevanene til jenter under 20 vil altså skape en skjevhet i forskningen som ikke nødvendigvis stemmer overens med allmennheten. For å generalisere er det spesielt viktig med sannsynlighetsutvalg fordi vi ønsker representativitet i forskningen.

I kvalitativ metode kan det være viktigere å få gode og viktige informanter som kan være pålitelige i forhold til problemstillingen som forskes på. I kvalitativ metode har man færre enheter og mange variabler, som gjør at representativiteten fokuserer mer på den enkelte enhet og om den kan bidra til å legitimere forskningsarbeidet.

Besvart

3 ME-107, del 2: Kvalitativ metode**Skriv ditt svar her...**

Del 2: Kvalitativ metode

Dersom en skal gjøre feltarbeid i en Afrikansk landsby og bruke både intervju og observasjon i en kvalitativ undersøkelse, kan man ta i bruk en problemstilling som krever å gå i dybden. Jeg har valgt problemstillingen "har tradisjonelle kjønnsroller en innvirkning på utdanningsnivå?". Denne problemstillingen er et spesifikt utgangspunkt for en forskningsprosess der vi ønsker å finne ut om det er en sammenheng mellom kjønn og utdanningsnivå i en landsby, og er god for et kvalitativt forskningsarbeid fordi tradisjonelle kjønnsroller innad i et lokalsamfunn ikke er unverselt - det er noe komplekst som en som forsker må gå i dybden og bredden på, noe som er et mål for kvalitativ. Siden en som forsker faktisk må forstå kulturen, krever dette også observasjon snarere enn kun intervjuer, mens intervjuene vil kunne bidra til å tolke og forstå selve påvirkningen det har på utdanningsnivå, om det er ønsket og viktig for den enkelte osv.

Fordi vi forsker på en gitt landsby, vil enhetene være innbyggerne i denne landsbyen, kjønn vil være en uavhengig variabel og utdanningsnivå vil være en avhengig variabel, siden kjønn spiller inn på utdanningsnivå. I kvalitativ forskning ønsker vi få enheter og mange variabler. Denne problemstillingen tar for seg to hovedvariabler, men i et intervju vil man gå mer i dybden og derfor vil mange andre variabler kunne spille inn på forskningsarbeidet, eksempler kan være religionstilhørighet, sosiale vilkår, familieforhold osv. Disse andre variablene vil man kunne trekke inn eller ekskludere som ønsket under analyseringen av feltarbeidet.

Vi ønsker at denne problemstillingen skal være relevant for både observasjon og intervju. Som nevnt er kulturell forståelse et kompleks tema, i tillegg til at forskningen vil foregå i en fremmed kultur. Å tilegne seg en forståelse for en fremmed kultur vil ofte kreve et lengre studium eller opphold i den gjeldende landsbyen. Dette vil altså kreve en deltakende observasjon, fordi en forsker er nødt til å tilegne seg kunnskap om lokale praksiser, strukturer og andre forhold. Observasjonen vil sannsynligvis fungere best dersom den er åpen fordi forskeren er nødt til å finne nøkkelinformanter (svært informative informanter i forhold til problemstillingen) samt intervjuobjekter innenfor kulturen. Det kan i tillegg være viktig at forskeren har funnet en uformell plass i samfunnet, slik at relasjonen til menneskene som observeres og intervjues er så naturlig og avslappet som mulig.

I tillegg kan det være essensielt å skape kontakter til viktige personer innad i lokalsamfunnet når det gjelder å finne intervjuobjekter eller for å tilpasse seg samfunnet/bli godtatt. Ved å delta i kulturen vil en forsker i tillegg kunne legge fra seg sine epistemologiske briller - altså de meningene og forhåndsforståelsene man har av andre personer, kulturer og steder. Det vil være essensielt for forskeren å vise refleksivitet, altså å være fleksibel og å kunne se visse momenter fra ulike perspektiver og ståsted for å tilegne seg en helhetlig forståelse av det som studeres. Objektiviteten som tilhører refleksivitet er i tillegg viktig fordi det å "go native" kan være en reell utfordring når man deltar i en kultur. Dette innebærer at man blir blind på de lokale praksisene som utføres, og begynner å ta dem for gitt - man mister altså objektivitet og ser de lokale forståelsene på lik linje med de innfødte. Det er viktig for en forsker å kunne sette spørsmålstegn ved det selvfølgelig, uavhengig om dette er i ens egen eller i en fremmed kultur.

Gjennom deltakende observasjon vil en forsker (i henhold til problemstillingen jeg har lagt fram) kunne tilegne seg kunnskap om, samt definere hva de tradisjonelle kjønnsrollene i landsbyen er: hva de går ut på, hvordan de fungerer og hvordan det bidrar til å systematisere lokalsamfunnet. Ved å peke ut visse normer og regler bundet til kjønn, vil en også kunne forstå, sette seg inn i, og videreformidle de kulturelle aspektene som definerer tradisjonelle kjønnsroller - en forkunnskap som er spesielt viktig for å kunne strukturere en intervjuguide til intervjuene en ønsker å gjennomføre. I tillegg til forkunnskapen vil man kunne skape en relasjon til kulturen, lokalsamfunnet samt personene som lever der, noe som gjør det lettere å gjennomføre samt finne informanter til et intervju.

I forhold til intervjuprosessen kan det, som tidligere nevnt, være viktig med en eller flere nøkkelinformanter. Dette vil være intervjuobjekter som gjerne har mye kunnskap om det en ønsker å forske på (i dette tilfellet utdanning og kjønnsroller), eventuelt en pekepinn mot personer en bør intervjuer til sitt prosjekt. Dette vil være essensielt for en forsker for å kunne finne et representativt utvalg av intervjuobjekter til sitt studie, som igjen henger tett sammen med den interne validitet og realibiliteten til prosjektet. Validitet omhandler i stor grad forskningsarbeidets status og troverdighet. Når man utfører et kvalitativt forskningsarbeid er det da spesielt viktig å bruke gode informanter som kan reflektere og gi gode svar, da dette vil være ens primærdata (data en finner selv). Reliabilitet omhandler prosjektets pålitelighet. Ens rolle som observatør og intervjuer kan spille inn på det man finner, og å finne sin rolle i samfunnet er derfor essensielt for å skape reliabilitet i studiet.

I henhold til problemstillingen jeg har valgt, vil et halvstrukturert intervju være passende. I et halvstrukturert intervju vil man ha et overordnet tema samt en oversikt over ulike spørsmål en vil stille. Intervjuguiden vil fungere som en mal, men selve intervjuet vil være løst og ledig, og en vil ha mulighet til å stille oppfølgingsspørsmål til informanten eller gå vekk fra malen.

I selve intervjuet er det viktig å begynne med å introdusere seg selv. I denne delen av intervjuet skal informanten bli kjent med forskningsprosjektet, hva det går ut på og hva hensikten med det er. Det er også

viktig å få samtykke til intervjuet av informantet. I andre del er det lurt å stille enkle spørsmål, gjerne faktaspørsmål angående alder, familieforhold osv. Disse spørsmålene er ikke nødvendigvis relevante i forhold til forskningen, men kan være viktige for å skape en relasjon til informantet i tillegg til trygge rammeverk under intervjuet. Hoveddelen tar for seg viktigere spørsmål - de som er kanskje er mer sensitive og personlige. Under denne delen av intervjuet er det viktig å vise etisk forståelse, altså å passe på at informanten har det behagelig. Man kan for eksempel se an kroppsspråket til informanten eller høre på stemmen om det er noen spørsmål som er ubehagelig, og ut i fra det vurdere om man skal gå over til noe annet eller ikke. I denne delen av intervjuet vil det være naturlig å stille spørsmål som er viktige for "plotet" i oppgaven - hvilke forhold vedkommende har til sin egen kultur, sine kjønnsroller, utdanning osv. Etter dette er det lurt å tone ned intervjuet til lettere spørsmål igjen, og dermed gå vekk fra emosjonelle og personlig tematikk. For å avslutte intervjuet kan man for eksempel si at man har to spørsmål igjen, slik at informanten får kommet med innspill, spørsmål og lignende. Avslutningsvis vil en avvikle relasjonen til informanten på en ordentlig måte, og også takke vedkommende.

Avslutningsvis av feltarbeidet kommer en analytisk gjennomgang av primær- og sekundærdata. I denne prosessen belyses sammenhengen mellom observasjoner og intervjuer. For eksempel kan man som en analytisk strategi kategorisere nøkkelord og likhetstrekk fra intervjuene, slik at man skaper oversikt over materialet og skaper orden. Det er isåfall viktig å fortelle hva en viss kategori innebærer og hva som knytter nøkkelord til en spesifikk kategori. Kjønnsroller er eksempelvis forskjellig i Norge og de fleste Afrikanske land, og det er derfor en sentral del å drøfte betydningen ulike kategorier har for intervjuobjektene i prosjektet, slik at betydningen forblir den samme og ikke endres i kodingen av den. Observasjon er spesielt viktig for å kunne forstå de ulike kategoriene og ta i bruk denne kunnskapen når man analyserer intervjuene sine. I forhold til problemstillingen, "har tradisjonelle kjønnsroller en innvirkning på utdanningsnivå?", kan det dukke opp en rekke begreper som bør kategoriseres i lys av de observasjonene en har gjort. Analyseteknikker bør man ta hensyn til som observatør da det fungerer som en pekepinn på hva en skal se etter i intervjuer eller når en observerer, og i tillegg fletter intervju og observasjon sammen.

I denne besvarelsen har jeg prøvd å vise til hva observasjon og intervju innebærer, og hvordan en problemstilling kan kreve slike metoder for å besvares. Jeg har i tillegg gitt et eksempel på en analytisk metode for å prøve å belyse hvordan dette er en del av prosessen når man skal intervjuer og observere - altså viktigheten av å ha en baktanke om hva en faktisk leter etter utover problemstillingen. Analytiske metoder eller vitenskapsteori er en stor del av kvalitativ forskning, såvel som metoden en tar i bruk for å gjøre forskningsarbeidet. Prosessen i kvalitativ forskning er kompleks, og sammenhengene mellom problemstilling, teorier og analyse går inn i hverandre og komplimenterer hverandre slik at den helhetlige oppgaven kan besvare problemstillingen på en god måte.

Besvart

4 ME-107, del 3: Kvantitativ metode

--	--	--	--

Skriv ditt svar her...**a) Hva er enheter, variabler og verdier i tabellen?**

Dersom jeg vil undersøke om arbeidsledigheten er større blant innvandrere enn blant den øvrige befolkningen i Norge, er den totale summen av deltakere mine enheter, altså den generelle befolkningen i Norge (både innvandrere og øvrige norske). I tabellen fra Statistisk Sentralbyrå ser vi fire verdier totalt, der to og to knytter seg til en variabel. "Arbeidsledige" og "i arbeid" vil være verdier for arbeidsledighet, mens "Innvandrere" og "øvrig befolkning" vil være verdier for innvandring.

Det er viktig å påpeke at det i et spørreskjema kan det se ut som "har du innvandret?" med svaralternativene "ja/nei", eller "er du arbeidsledig", med svaralternativene "ja/nei" - som forklarer hvorfor betegnelsen innvandring og arbeidsledighet er brukt som både variabel og verdi i mitt eksempel. I tabellen ser vi derfor kun en enhet og fire verdier, mens de to variablene ikke er eksplisitt til stede.

b) Formuler en problemstilling. Hva er den avhengige og uavhengige variabelen i problemstillingen?

I kvantitativ metode er det normalt å fremstille en hypotese som problemstilling, som en via kvantitative data og analyse skal kunne fortelle om er sann eller usann. Ofte er det normalt å inkludere en nullhypotese som skal bidra å teste hypotesen. Nullhypotesen sier det motsatte av hypotesen (altså det motsatte av den en prøver å finne ut) og kan brukes for å teste sannheten i prøven. Dette vil altså være en hypoteseprøve, og bidrar til å finne ut om problemstillingens intensjon og mål er overensstemmende med funnene i oppgaven. En hypotese som passer til den gitte oppgaven vil være "Det er høyere arbeidsledighet blant innvandrere i Norge enn blant den øvrige norske befolkningen". I denne hypotesen er innvandring en uavhengig variabel, mens arbeidsledigheten er den avhengige variabelen. Dette er fordi vi det i denne hypotesen er innvandring som påvirker arbeidsstatus. Målet med den kvantitative analysen vil altså være å finne ut om det er en korrelasjon mellom innvandring og arbeidsledighet.

c) Hvor stor er den totale arbeidsledigheten i prosent?

Den totale arbeidsledigheten er 140 000 av totalt 3 500 000 enheter. Det vil si at det er 7 arbeidsledige per 175 person, altså cirka 6% av den totale befolkningen.

d) Hvor mye større er arbeidsledigheten blant innvandrere enn blant den øvrige befolkningen i prosent?

Det er 40 000 arbeidsledige innvandrere av totalt 500 000 innvandrere, tilsvarer to arbeidsledige per 25 innbygger, altså er 8% av innvandrere i Norge arbeidsledige.

Det er 100 000 arbeidsledige nordmenn av totalt 3 000 000 øvrige norske, tilsvarer én arbeidsledig per 30 innbygger. Altså er cirka 3,334% nordmenn arbeidsledige.

Prosentvis er det derfor cirka 4,776% mer arbeidsledighet blant innvandrere enn øvrige nordmenn.

Besvart

5 ME-107, del 3: Kvantitativ metode, forts.

Skriv ditt svar her...**e) Hvor stor er kjønnsforskjellen i arbeidsledighet blant innvandrere, målt i prosent?**

15 000 av innvandrede kvinner er arbeidsledige, av 225 000 innvandrede kvinner totalt. Det vil si at det er 3 arbeidsledige kvinner per 45. kvinne, altså cirka 6,33% arbeidsledighet.

På den andre siden er det 25 000 innvandrede menn som er arbeidsledige, av 275 000 innvandrede menn totalt, som vil si at det er 5 arbeidsledige menn per 28. mann, altså rundt 17% av innvandrede menn er arbeidsledige.

Det utgjør en forskjell på cirka 10,66% i arbeidsledigheten mellom innvandrede kvinner og menn.

f) Hvor mye høyere er arbeidsledigheten blant innvandrerkvinner enn blant øvrige kvinner, målt i prosent?

Som nevnt i oppgave e er det cirka 6,33% arbeidsledighet blant innvandrede kvinner. Blant øvrige kvinner er det 45 000 arbeidsledige av 1 345 000. Altså er 9 per 269. person er arbeidsledig $\approx$ 1 per 30. person, som utgjør en prosent på cirka 3,334%. $6,33\% - 3,334\% = 2,996\%$ forskjell.

Besvart